

Utvärdering av GenuineText

– ett verktyg för plagiatkontroll

Anna Nordström

Centrum för regionalvetenskap, Umeå universitet

CERUM

Utvärdering av GenuineText

– ett verktyg för plagiatkontroll

Anna Nordström

Centrum för regionalvetenskap, Umeå universitet

Typsnitt: Minion (Adobe)

CERUM Report 17:2006

ISBN 91-7264-211-4

ISSN 0282-0277

CERUM; Umeå universitet; 90187 Umeå

Tel.: 090-786.6079 Fax: 090-786.5121

E-post: regional.science@cerum.umu.se

www.umu.se/cerum

Innehållsförteckning

1 Inledning.....	3
1.1 Bakgrund	3
1.2 Utvärderingsuppdraget	3
1.3 Frågeställningar	4
1.4 Syfte	5
1.5 Metod och begränsningar	5
1.6 Rapportens disposition	5
2 GenuineText	6
2.1 Verktuget GenuineText	6
2.2 Material	7
2.3 Kostnader	7
3 Lärarnas uppfattning	8
4 GenuineTexts tekniska effektivitet.....	10
4.1 Test av verktuget	10
5 Analys.....	12
5.1 Användbarhet	12
5.2 Effektivitet.....	12
5.3 Moraliska aspekter	13
6 Jämförelse mellan GenuineText och Urkund.....	15
6.1 Kostnader	15
6.2 Materialsökning.....	15
6.3 Användarvänlighet	15
6.4 Teknisk effektivitet	16
7 Sammanfattning	17
Referenser.....	18
Intervjuer	18

1 Inledning

1.1 Bakgrund

I Högskoleverkets rapport ”Sammanställning av beslut och domar i disciplinärenden som rör studerande vid universitet och högskolor från 2003”, framkommer att 231 studenter blivit föremål för disciplinär åtgärd år 2003, vilket är en ökning med 43 procent från år 2002.¹ Utav dessa 231 ärenden var det 112 ärenden som var förknippade med plagiering. År 2003 fanns cirka 250 000 helårsstuderande på de svenska universiteten och högskolorna. Ungefär 0.4 promille av dessa studenter var alltså föremål för disciplinåtgärder som var förknippade med plagiering. Det finns dock en allmän uppfattning att mörkertalet avseende plagiering är högt.

Ett sätt för universitet och högskolor att närma sig problemet är att lärarna använder sig av någon form av programvara som söker igenom studenternas texter i syfte att försäkra sig om texternas äkthet. Under senare år har ett antal olika programvaror för denna typ av kontroll utvecklats. Umeå universitet har under hösten 2006 slutit ett ramavtal där Universitetet får köpa in tjänsten från två olika företag, deras respektive programvaror är GenuineText och Urkund.

Under år 2005 utförde Centrum för regionalvetenskap, CERUM, vid Umeå universitet en utvärdering av Urkund². Utvärderingen gjordes på uppdrag av Centrum för utbildningsteknik, CUT, vid Umeå universitet.

GenuineText används i dagsläget också av ett antal lärare på Universitetet. CERUM har fått i uppdrag av CUT att utföra en liknande utvärdering av GenuineText som utfördes av Urkund. Resultaten från utvärderingarna kan användas i syfte att vara en del i ett eventuellt beslutsunderlag om huruvida Universitetet ska teckna sig för en licens av ettdera verktyget eller som underlag för de enskilda institutionernas eventuella beslut om vilket verktyg som lämpar sig bäst för dem. För att underlätta en jämförelse mellan de olika verktygen kommer denna utvärdering så långt det är möjligt att följa samma upplägg som utvärderingen av Urkund.

1.2 Utvärderingsuppdraget

I utvärderingen behandlas GenuineText utifrån tre perspektiv;

- användbarhet,
- effektivitet samt
- moraliska aspekter.

Användbarheten kommer för det första att klargöra nyttjandegraden; har verktyget nyttjats av lärarna eller inte och om det har använts, hur mycket har det använts. För det andra kommer utvärderingen att belysa vad som har varit lätt och/eller svårt ur användarsynpunkt.

Avseende moraliska aspekter kommer utvärderingen att belysa huruvida lärarna tror att användandet påverkar tilliten mellan lärare och student.

Utvärderingen syftar till att belysa GenuineTexts effektivitet ur tre olika aspekter. För det första kommer den tekniska effektiviteten utvärderas; fungerar verktyget som det är utlovat? Detta kommer att testas genom att plagierade texter skickas genom verktyget.

¹ HSV rapport 2004:17.

² CERUM Report nr 16:2006.

För det andra kommer tidseffektiviteten att beaktas. Upplever lärarna att användandet av verktyget sparar tid?

För det tredje kommer GenuineTexts effektivitet avseende preventionseffekten att belysas.

1.3 Frågeställningar

De problemområden och frågeställningar som kommer att beröras i utvärderingen avseende användbarhet är;

- I vilken omfattning har lärarna använt verktyget?
- Om inte, varför har det inte använts?
- På vilka kursnivåer har GenuineText använts?
- Har lärarna nyttjat verktyget på olika sätt?
- Hur användarvänligt är verktyget?
- Var ligger eventuella problem avseende användbarheten, på verktyget eller på institutionen?
- Finns det uttalade riktlinjer/rutiner/policybeslut på institutionerna avseende användandet av verktyget?
- Skiljer sig användbarheten åt beroende på storlek på kurserna som verktyget används på?

De problemområden och frågeställningar som kommer att beröras i utvärderingen avseende effektivitet är;

Tidseffektivitet

- Sparar lärarna tid genom att använda sig av verktyget?
- Hur viktigt är det att spara tid?

Teknisk effektivitet

- Hur fungerar verktyget, avseende materialtäckning inom olika ämnesområden?

Preventionseffektivitet

- Är GenuineTexts eventuella preventionseffekt en viktig faktor för beslutet att använda sig av verktyget?
- Har användandet av GenuineText haft en preventiv effekt?

De problemområden och frågeställningar som kommer att beröras i utvärderingen avseende moraliska aspekter är;

- Hur påverkas tilliten mellan studenter och lärare då verktyget används?
- Kan användandet av GenuineText ses som en kvalitetssäkring för institutionerna och Umeå universitet?
- Hur informerar lärarna studenterna om användandet av GenuineText?
- Påverkar lärarnas förhållningssätt och sätt att informera studenterna deras reaktioner?
- Finns det ett behov på institutionerna av ett verktyg som GenuineText?

Utöver ovanstående frågeställningar kommer en jämförelse mellan Urkund och GenuineText att göras.

1.4 Syfte

Syftet med föreliggande utvärdering är;

- att se huruvida GenuineText lever upp till de utfästelser som görs,
- att klargöra hur lärarna uppfattar användandet av verktyget samt
- att jämföra GenuineText och Urkund med avseende på användbarheten, moraliska aspekter samt effektiviteten.

1.5 Metod och begränsningar

Intervjuer med lärare med erfarenhet av verktyget utfördes under maj och juni 2006³. Det är fem lärare som har tillgång till GenuineText och alla dessa har kontaktats.⁴

Under augusti 2006 har texter körts igenom verktyget för att testa den tekniska effektiviteten.

Det är få lärare som har använt verktyget och de som har använt det har gjort det i begränsad omfattning. För att väga upp detta har två användare utanför Umeå universitet kontaktats, en person från Halmstad högskola och en från Lunds universitet. I föreliggande utvärdering görs ingen ny enkätundersökning avseende studenternas uppfattning om verktyget. Bedömningen har gjorts att det primära för studenterna är att ett plagieringsverktyg används, inte vilket.

1.6 Rapportens disposition

I kapitel 2 ges en beskrivning av GenuineText. I kapitel 3 sammanfattas lärarnas åsikter. I kapitel 4 redogörs för verktygets tekniska effektivitet, i kapitel 5 besvaras frågeställningarna och i kapitel 6 jämförs Urkund och GenuineText. Kapitel 7 ger en sammanfattning av rapporten.

³ Se referenser för en förteckning över de intervjuade lärarna.

⁴ Intervjuerna har utförts av Susanne Sjöberg, CERUM.

2 GenuineText

I följande avsnitt kommer verktyget att beskrivas; hur det fungerar och vilket material som verktyget söker igenom. Vidare redogörs för kostnaderna som är förknippade med användandet av GenuineText.⁵

2.1 Verktöget *GenuineText*

GenuineText utvecklades under år 2003 och år 2004 av två forskare verksamma vid Högskolan i Väst. Ett avtal slöts under år 2004 mellan forskarnas bolag, Augustus Holding AB, och KnowNet AB, där alla kommersiella rättigheter överlämnades till KnowNet AB. Verktöget lanserades våren 2005.

GenuineText vänder sig först och främst till universitet och högskolor i syfte att kontrollera äktheten hos studenternas olika arbeten, men verktyget används också av företag som till exempel vill kontrollera annonsers spridning på Internet.

GenuineText är ett webbaserat verktyg. Nedladdning av de texter som ska kontrolleras kan göras på tre sätt; av lärarna, av studenterna samt genom ett eLearningverktyg, till exempel PingPong. Då studenterna laddar ner sina egna texter får de ett inlämningskonto. När texten är genomsökt är det lärarna som får resultatet av sökningen, inte studenten. Genom att studenterna själva kan ladda ner sina texter slipper lärarna en del av den administration som är förknippad med användandet av verktyget. Läraren kan i verktyget välja huruvida de vill ha ett e-post meddelande då sökningen är klar eller inte. Detta gäller både då läraren själv laddar ner texten och när studenten laddar ner texten.

Förutom att nedladdningen kan ske på tre sätt, kan man som användare också välja en filbaserad sökning av ett dokument eller välja att göra en fritextsökning. Vid fritextsökningen kopierar man den text som ska sökas igenom och klistrar sedan in den i en ruta för fritextsökning.

Tiden för att kontrollera en text är beroende av servrarnas belastning och tillgängligheten på Internet. Vanligtvis rör det sig om mellan 30 och 120 minuter. Resultaten är tillgängliga när sökningen är klar. Framför varje kontrollerat dokument finns en markering som är grön om sökningen genererat noll träffar, gul om det är få träffar och röd om det är många träffar. Läraren kan sedan öppna en sökning och kommer först till en bild där en graf visar var i dokumentet träffarna har påträffats samt en sammanställning av var på till exempel Internet träffarna hittats. De eventuella träffarna syns överskådligt på en sida eller fler om sökningen genererat många träffar. Vill man som lärare gå vidare klickar man på en av dessa länkar och får till vänster i bild upp studentens originaltext och till höger den text som överensstämmer med studentens text.

Om misstänkt plagiat upptäcks finns i GenuineText en funktion där man kan generera en rapport till disciplinnämnden.

I GenuineText finns också en statistikmodul där en sammanställning kan fås av antalet kontrollerade texter, vilken träffbild de kontrollerade texterna har, det vill säga hur många som varit grön-, gul- respektive rödmarkerade samt vilka lärare som använt verktyget och i vilken omfattning. Denna statistikmodul kan exempelvis användas av ansvariga på universitetet/högskolan centralt eller de enskilda institutionerna för att få en övergripande

⁵ Informationen i avsnittet är hämtat från GenuineTexts hemsida samt från intervjuer med Claes Rossby, VD, KnowNet AB.

uppfattning om hur plagieringssituationen ser ut och hur den utvecklas. Den kan också användas för att få en överblick huruvida verktyget används eller inte och således om kostnaden som är förknippade med verktygets användande är motiverad eller inte.

I dagsläget arbetar man från företagets sida med att bilda en användarförening, bildandet ska vara klart under hösten 2006. Företaget lägger ner mycket tid på att föra en aktiv dialog med sina kunder och detta ska förstärkas med hjälp av denna förening. Syftet är förutom att ge värdefull input till verktygets utvecklande också att kunderna ska kunna föra en dialog med varandra.

2.2 Material

GenuineText jämför de nedladdade texterna mot material som finns på Internet samt egna databaser där material som sökts igenom GenuineText lagras. Som kund har man också möjlighet att koppla GenuineText till egna databaser.

Ett motiv, enligt företrädarna för företaget, till att GenuineText söker brett på Internet är att amerikanska studier har visat att då studenter fuskar sker detta främst genom att studenterna söker slumpmässigt på Internet. Att de inte söker genom källor som till exempel Nationalencyklopedin motiverar de genom att de främst vänder sig till universitet och högskolor och gör bedömningen att studenter i sina uppsatser går djupare i sitt kunskapsgrävande än vad uppslagsböcker gör. GenuineText går öppet ut och talar för sina kunder om vilka källor de använder sig av och hur deras sökmotor arbetar.

2.3 Kostnader

Kostnaden är baserad på antalet studenter. Ju fler studenter som avtalet omfattar desto lägre är priset. Ett riktpreis är 25 kronor per student och år. För det avtalade priset har man rätt till ett obegränsat antal körningar. Underhåll ingår i abonnemangspriset.

I priset ingår ett utbildningstillfälle. Ett riktpreis om kunden önskar fler utbildningstillfällen är 3 500 kronor för en heldag exklusive resor. Företaget erbjuder telefonsupport varje dag mellan åtta och fem och det går också bra att kontakta supporten via e-post.

3 Lärarnas uppfattning

I följande avsnitt kommer lärarintervjuerna att redovisas. Totalt har fem lärare haft tillgång till GenuineText. Två av lärarna hade använt verktyget i så liten omfattning att de inte ansåg sig ha något att tillföra i intervjuerna. Intervjuunderlaget är mycket litet och för att något väga upp detta inhämtades också synpunkter från de två användarna som har använt GenuineText i stor omfattning. Vissa av frågeställningarna är generella och således oberoende av vilket verktyg som använts. För att ytterligare väga upp det lilla intervjuunderlaget kommer i dessa fall åsikter från lärarna som använt Urkund att nämnas.

De synpunkter som framförs är dessa lärares synpunkter och det går inte att dra några generella slutsatser i fråga om hela Umeå universitets lärarkår.

Allmänna uppfattningen om GenuineText

Lärarna har haft en positiv inställning till att använda sig av GenuineText. Internet används i allt högre grad av studenterna för att söka information, till exempel ökar antalet e-tidskrifter. ”Det är viktigt att ligga i framkant och markera att man har ett effektivt verktyg för att stävja problemet med plagiering av texter som ligger ute på Internet” tycker en av lärarna. En lärare var extra mottaglig för att testa ett verktyg som GenuineText, då institutionen nyligen gjort en anmälan till disciplinnämnden angående ett misstänkt plagiat.

Tidigare erfarenheter av plagiat på egna kurser eller på institutionen

En av de tre lärarna nämner att de på institutionen anser att plagiering är ett problem. På den institutionen har det förekommit ungefär ett till två fall per år av misstänkt plagiering.

I vilken omfattning lärarna har använt sig av GenuineText

Vid alla intervjupersoners respektive arbetsplats finns det policybeslut för hur plagiering ska hanteras. Det finns dock inget policybeslut avseende att GenuineText ska användas.

En lärare har använt GenuineText på ungefär 100 fempoängsuppsatser på A-nivå. En annan har använt verktyget fem till sex gånger på hemtentamina. Den tredje har sökt igenom texter som varit misstänkta, cirka 10 till 15 texter. Det har varit hemtentamina på A-, B- och C-nivå. Denna lärare testade även verktyget på ett konferensbidrag.

Användarvänligheten

De intervjuade användarna tycker att GenuineText är användarvänligt. Synpunkter som framkommer är att det är ett enkelt och intuitivt verktyg. Gränssnittet är bra och ger en bra överblick även då många studenters arbeten ska hanteras. Lärarna tycker vidare att det är lätt att hitta studenternas originaldokument och att hitta källorna som GenuineText hittar och att efter det göra jämförelser med originaldokumentet. En lärare påpekar att GenuineText är användarvänligt, men att det underlättar med en introduktionskurs (vilket också erbjuds från företaget som säljer verktyget). Läraren påpekar också att det är en fördel om det är en person med intresse för verktyget som ansvarar för hanteringen. Ett förslag från läraren är att om enheten/institutionen är liten kan man vinna på att endast en person sköter hanteringen och motiverar detta med att ju bättre man kan verktyget desto mer kommer det till sin rätt.

Tidsbesparing

En av lärarna anser att användandet av GenuineText spar tid genom att man slipper leta efter misstänkta fall av plagiering. En annan anser att det är tidsbesparande i de fall där texten blir ett fall för disciplinnämnden. I sådana fall måste texten gås igenom och varje källa som textavsnittet

hämtas ifrån måste uppges. Detta arbete samt att det finns en förlaga till rapport för sådana ärenden gör att man kan spara tid.

I utvärderingen av verktyget Urkund framkom att lärarna inte ansåg att det var tidsbesparande att använda sig av ett plagieringsverktyg, men att det var ett så viktigt problem att komma tillrätta med att det gärna fick ta extra tid så länge man som användare kan lita på verktyget.

Tekniska effektiviteten

Med teknisk effektivitet avses huruvida verktyget lever upp till vad det lovar avseende materialtäckning. Denna frågeställning behandlas mer ingående i avsnitt 4. Lärarnas uppfattning är att GenuineText lever upp till vad de lovar och en lärare är förvånad över träffsäkerheten. Lärarna har inte själva systematiskt testat verktyget, men det framkommer att deras känsla är att verktyget effektivt söker igenom testerna. En av användarna som inte är anställd på Umeå universitet och som använt verktyget i hög omfattning säger att hon fått flera ”riktiga” träffar som de också dragit vidare till disciplinnämnden.

Preventionseffekten

Att användandet av ett verktyg för att upptäcka plagiat har en preventiv effekt är lärarna överens om. Detta är en åsikt som också lärarna som använt Urkund hade. Alla lärare nämner i detta sammanhang att det förutom att använda sig av ett verktyg som GenuineText och på så sätt ”skrämma” studenterna till att inte plagiera är att informera studenterna om vad som är plagiat och hur man citerar på ett korrekt sätt. Det är vanligt, enligt lärarna, att studenterna inte riktigt vet hur citat och dylikt ska skrivas på ett riktigt sätt. Detta bekräftas också av de studenter som svarade på en enkät i samband med utvärderingen av Urkund.

Kvalitetssäkring

Lärarna tror att användandet av ett verktyg som GenuineText är en bra kvalitetssäkring för Universitetet och institutionerna. Detta förutsätter naturligtvis att verktyget fungerar som det är utlovat och anses trovärdigt. I annat fall kan det ha motsatt effekt. En lärare påpekar att det är viktigt att komma ihåg att GenuineText är ett verktyg bland många och att kopierade texter inte är hela problemet och pekar på att studenter kan stjäla strukturer från andra uppsatser och låna nyckelformuleringar och att verktygen inte kan upptäcka om studenterna gör en direkt översättning från en text.

Information till studenterna

Från intervjuavaren framgår inte tydligt om och hur studenterna har informerats om att GenuineText skulle användas.

Tilliten mellan student och lärare, har den påverkats?

Ingen av lärarna har upplevt att tilliten mellan dem och studenterna har påverkats av användandet av GenuineText. En lärare menar att studenterna tycker att det är bra med ett undersökande verktyg som GenuineText. Detta är en uppfattning som delas med de lärare som använt verktyget Urkund.

Finns det ett behov av ett verktyg som GenuineText på institutionerna?

Lärarna tycker att det finns ett behov av ett verktyg som GenuineText. Lärarna som intervjuades i utvärderingen av Urkund, var av samma uppfattning, det vill säga, att det finns ett behov av ett verktyg som utför dessa tjänster. Det framkommer dock tydligt i den utvärderingen att det måste ställas vissa krav på ett sådant verktyg. Olika lärare har naturligtvis olika behov, men att verktyget är trovärdigt, användarvänligt och fungerar smidigt då många studenters texter ska hanteras, lyfts särskilt fram.

4 GenuineTexts tekniska effektivitet

I följande avsnitt testas hur väl GenuineText hittar plagiat från de källor de säger sig söka i. Först kördes samma texter igenom GenuineText som också kördes igenom Urkund då detta verktyg utvärderades. GenuineText ska täcka material på Internet, men däremot inte förlagsmaterial. I de texter som användes vid utvärderingen av Urkund finns förlagsmaterial med. Vi har ändå valt att köra igenom dessa texter, men kompletterar testet med ett urval av texter från de källor som GenuineText söker igenom.

4.1 Test av verktyget

Som tidigare nämnts söker GenuineText igenom material som finns på Internet. För att testa den tekniska effektiviteten har först samma material som testades i utvärderingen av Urkund laddats ner och testats. Då resultaten redovisas nedan är det viktigt att komma ihåg att en del texter är tagna från böcker, tidskrifter med mera som GenuineText inte utlovar att täcka. Detta test kompletteras sedan med ett annat test där texterna är hämtade från källor som GenuineText utlovar att täcka. I tabell 1 redovisas materialet som körts igenom i det första testet⁶.

Texterna som laddats ner är uppdelade i fyra olika ämnesområden. Totalt har 20 olika textavsnitt för respektive ämnesområde testats. Tabell 1 visar hur texterna är fördelade mellan ämnesområdena samt förlagsmaterial och Internetmaterial.

Tabell 1: Testat material.

	Sociologi	Företagsekonomi	Omvårdnad	Psykologi
Förlagsmaterial^a	19	15	16	16
Internet	1	5	4	4

^a Böcker, tidskrifter, inkl. uppslagsverk som till exempel National Encyklopedin

Avsnitt ur böcker från Universitetsbiblioteket, e-böcker, tidskrifter och uppslagsverk har använts i testet. Informationen från Internet har varit ämnestypisk, till exempel avsnitt ur studentuppsatser eller utlagda rapporter från myndigheter.

Det tog mellan sju minuter och cirka en och en halv timme för analyserna att bli klara. Stundtals tar det lång tid innan sökningen börjar, varför den faktiska tiden från det att texten skickas in till dess att den blir klar har varit längre.

Av totalt 80 referenser var det 22 referenser som identifierades av GenuineText. Tabell 2 visar vilket material från de olika ämnesområdena som GenuineText hittade. Som tidigare nämnts ska GenuineText täcka upp material från Internet. Utav de 80 referenserna var 14 från Internet. Genuine Text hittade igen sju av dessa och 15 av de referenser som kom från förlagsmaterial. Detta beror på att en del av det material som här är hämtat ur till exempel en bok också i någon form ligger ute på Internet.

⁶ Tabellen är uppdelad på samma sätt som tabell 3 i utvärderingen av Urkund.

Tabell 2: Antalet träffar i GenuineTexts analys

	Sociologi	Företagsekonomi	Omvårdnad	Psykologi
Förlagsmaterial^a	2	3	6	4
Internet	1	2	2	2

^a Böcker, tidskrifter, inkl. uppslagsverk som till exempel National Encyklopedin

I det andra testet har 20 referenser från Internet laddats ner. Vid den första filbaserade sökningen hittades 12 av referenserna. Två av referenserna var nättidningar. Registrering av vilka sidor som GenuineText söker igenom sker utifrån ”spindlar” som hela tiden hittar nya sidor på Internet. Nättidningar byter ofta texter och ”spindlarna” hinner inte med att registrera sidorna innan de är borta igen. Det finns speciella sökmotorer som arbetar med nättidningar och det är fullt möjligt för GenuineText att koppla ihop sig med en sådan. I dagsläget finns det dock inga planer på detta. De övriga sex referenserna kördes som fritextsökning och då fann GenuineText ytterligare tre av referenserna. En av de referenserna som inte hittades var ett avsnitt ur Umeå universitets hemsida. En ny text plockades ut därifrån och en fritextsökning gjordes och då hittade GenuineText av referensen.

Texter som har laddats ner och sökts igenom av GenuineText lagras i deras egen databas. Detta testades också, det vill säga samma text kördes igenom två gånger. Detta gjordes vid tre tillfällen med olika texter och det fungerade varje gång.

5 Analys

I följande avsnitt kommer de tidigare definierade frågeställningarna att besvaras utifrån den information som samlats in och som sammanställts i de tidigare avsnitten i rapporten.

5.1 Användbarhet

Problemområdena och frågeställningarna som berör GenuineTexts användbarhet besvaras nedan.

Har verktyget använts av lärarna och i vilken omfattning har det använts?

Tre lärare har i relativt liten omfattning använt GenuineText.

Om inte, varför har det inte använts?

Fremsta orsaken till att de lärare som haft tillgång till verktyget inte använt det är att de inte haft kurser under vårterminen 2005 där de behövt ett plagieringsverktyg.

På vilka kursnivåer har GenuineText använts?

GenuineText har använts för att kontrollera texter från A-nivå till C-nivå och främst på uppsatser och hemtentamina.

Har lärarna nyttjat verktyget på olika sätt?

En del lärare har kontrollerat alla studenters arbeten, medan andra endast har kontrollerat misstänkta fall.

Hur användarvänligt är verktyget?

Verktyget upplevs som användarvänligt. Det är ett enkelt och intuitivt verktyg, gränssnittet är bra och verktyget hanterar såväl få som många texter på ett bra sätt.

Finns det uttalade riktlinjer/rutiner/policybeslut på institutionerna avseende användandet av verktyget?

Nej, det finns inga policybeslut på institutionerna avseende användandet av Genuine Text. I utvärderingen av Urkund framkom att lärarna tyckte att det var positivt att det fanns policybeslut angående detta. Bland annat för att det förmodligen ökade användandet av verktyget, men också bra ur ett rättviseperspektiv gentemot studenterna.

Skiljer sig användbarheten åt beroende på storlek på institution/storlek på kurserna som verktyget används på?

Lärarna har inte uttryckt att användbarheten skiljer sig åt beroende av storlek på kurs, det vill säga antalet texter som verktyget ska hantera.

5.2 Effektivitet

Problemområdena och frågeställningarna som berör GenuineTexts tidseffektivitet, tekniska effektivitet samt preventiva effektivitet besvaras nedan.

Tidseffektivitet

Sparar lärarna tid genom att använda sig av verktyget?

En lärare tycker att användandet spar tid och ger henne mer tid till studenterna.

Hur viktigt är det att spara tid?

Av intervjuerna med GenuineTexts användare framkom inte om och i så fall hur viktigt de anser det vara att spara tid.

Lärarna som använt Urkund ansåg dock spara tid inte var det viktigaste, under förutsättning att de kunde lita på verktyget. Detta eftersom plagiering är ett problem som måste tas itu med och som man inte kommer åt på ett effektivt sätt idag. Om de däremot inte kan lita på verktyget är det inte värt den extra tid det tar och förmodligen motverkar det då också sitt syfte.

Teknisk effektivitet

Fungerar verktyget som det är utlovat, avseende materialtäckning inom de olika ämnesområdena?

Lärarna tycker att GenuineText har bra träffsäkerhet. Detta bekräftas av de test som gjordes inom ramen för denna utvärdering. I det första testet laddades texter ner med 80 referenser. Det var 14 av dessa som var hämtade från Internet som GenuineText säger sig täcka upp och GenuineText kunde identifiera 50 procent av dessa. Verktyget identifierade även 15 av de referenser som var tagna från förlagsmaterial och som GenuineText inte säger sig täcka upp.

I det andra testet laddades 20 plagierade texter från Internet ner. I den första filbaserade sökningen fann verktyget 60 procent av referenserna. Då texterna laddades ner som fritextsökningar fann GenuineText ytterligare fyra referenser.

Verktyget hittade också igen de texter som lagrats i den egna databasen.

Preventionseffektivitet

Är GenuineTexts eventuella preventionseffekt en viktig faktor för beslutet att använda sig av verktyget?

Det framgår inte huruvida preventionseffekten varit en viktig faktor för beslutet att använda sig av verktyget.

Har användandet av GenuineText haft en preventiv effekt?

Lärarna anser att användandet av ett verktyg som GenuineText har en preventiv effekt. Detta är en åsikt som delas med de lärare som använt verktyget Urkund. Dessa användare lägger till att det har en preventiv effekt under förutsättning att verktyget är trovärdigt.

5.3 Moraliska aspekter

Problemområdena och frågeställningarna som berör moraliska aspekter av användandet av GenuineText besvaras nedan.

Hur påverkas tilliten mellan studenter och lärare då verktyget används?

Lärarna har inte upplevt att studenterna känner sig kränkta eller att tilliten mellan lärare och student skulle ha försämrats med anledning av att GenuineText har använts. Detta är en uppfattning som också lärarna som använde Urkund har.

Inte heller i den studentenkät som skickades ut till studenterna i samband med utvärderingen av Urkund går att utläsa att studenterna känner att tilliten mellan studenterna och lärarna blivit sämre till följd av att Urkund används. Det tycks dock vara så att bra information är en förutsättning för att tilliten mellan lärare och student bevaras. Detta märktes inte minst i enkätsvaren från

studenterna. De studenter som av någon anledning inte tyckte att de fått tillräckligt med information är också betydligt mer oroliga och skeptiska till att ett verktyg som Urkund används.

Kan användandet av GenuineText ses som en kvalitetssäkring för institutionerna och Umeå universitet?

Att ett verktyg för plagiatkontroll används anser lärarna vara en kvalitetssäkring för institutionen och för Universitetet. Lärarna som använt Urkund lägger till att precis som vad gäller preventionseffekten så förutsätter detta att verktyget fungerar som det är utlovat och anses trovärdigt. I annat fall anser lärarna också här att det kan ha motsatt effekt.

Hur informerar lärarna studenterna om användandet av GenuineText?

Det framgår inte från intervjuerna om och hur lärarna har informerat studenterna.

Påverkar lärarnas förhållningssätt och sätt att informera studenterna deras reaktioner?

Från utvärderingen av Urkund⁷ framgår att institutionens förhållningssätt och sätt att informera studenterna påverkar studenternas reaktioner i hög grad. Detta torde vara en uppfattning som inte skiljer sig åt beroende av vilket verktyg som används. De studenter som inte anser att de har fått någon information om att ett plagieringsverktyg skulle användas inom kursen eller de som inte känt sig nöjda med informationen är mer negativt inställda eller känner en större oro än de studenter som har fått information och är nöjd med den.

Finns det ett behov på institutionerna av ett verktyg som GenuineText?

Ja, det tycks finnas ett behov av ett verktyg som systematiskt söker igenom alla studenters texter, alla intervjuade lärare anser detta. Denna åsikt delas också av de intervjuade lärarna i Urkundsutvärderingen där alla förutom en hade denna uppfattning.

⁷ CERUM Report nr 16:2006.

6 Jämförelse mellan GenuineText och Urkund

I följande avsnitt görs en jämförelse mellan GenuineText och Urkund.⁸ Jämförelser görs med avseende på kostnader, materialsökning, användarvänlighet och teknisk effektivitet.

6.1 Kostnader

Kostnaden för att använda sig av GenuineText är baserat på antalet studenter. Ju fler studenter som avtalet omfattar desto lägre är priset. Ett riktpreis är 25 kronor per student och år. För det avtalade priset har man rätt till ett obegränsat antal körningar.

Kostnaden för att använda sig av Urkund baserar sig på det antal helårsstudenter en enhet har. Urkund tillämpar tre olika prisnivåer under ett 12-månaders abonnemang. Campuslicensen, som gäller för ett helt universitet, kostar 30 kronor per helårsstudent. Kostnaden för en fakultet är 40 kronor per helårsstudent, medan en institution betalar 50 kronor per helårsstudent.

I priserna för båda verktygen ingår ett utbildningstillfälle då personal från respektive företag kommer ut på plats och går igenom hur verktyget fungerar. Även personlig support över telefon ingår där frågor besvaras under kontorstid.

GenuineText är något billigare än Urkund.

6.2 Materialsökning

GenuineText kontrollerar texter mot material som finns på Internet samt egna databaser där material som sökts igenom GenuineText lagras. Som kund har man också möjlighet att koppla GenuineText till egna databaser.

Urkund kontrollerar det inskickade materialet mot Internet, förlagsmaterial⁹ samt egna databaser där material som sökts igenom Urkund lagras.

Urkund har valt att inte öppet redovisa exakt de källor som de kontrollerar texter emot. Om dessa källor vore öppna anser de att den preventiva effekten skulle minska. GenuineText resonerar inte på det viset, för dem är det självklart att kunden ska få veta var verktyget söker.

Det är upp till var och en att bedöma vad som passar ens syfte och behov bäst både vad gäller var ett verktyg söker och huruvida källorna de söker igenom redovisas eller inte.

6.3 Användarvänlighet

Överlag tycker lärarna att Urkund ur ett användarperspektiv är ok. Trots att verktyget överlag upplevs som enkelt, kan man tydligt se att lärare som hanterar många studentarbeten samtidigt upplever Urkund som mindre användarvänligt. Varje inskickat studentarbete genererar två e-postbrev till läraren, Urkunds analys av arbetet samt studenternas ursprungsmaterial. Lärarna ser endast studenternas e-postadress och måste öppna varje brev för att kunna sortera dem. Ett problem med detta är att de två breven inte kommer samtidigt. Ett annat problem är att läraren ofta inte kan identifiera vilken student som skickat e-postbrevet. Lärarna ser nämligen endast studentens e-

⁸ Informationen om Urkund kommer från CERUM Report nr 16:2006.

⁹ Böcker, tidskrifter och uppslagsverk.

postadress, och denna är sällan sådan att man kan utläsa vilken student det är. Enligt lärarna skulle det underlätta avsevärt om det gick att identifiera studenten på e-postbrevets ämnesrad.

De intervjuade användarna tycker att GenuineText är användarvänligt. Det anses vara ett enkelt och intuitivt verktyg. Gränssnittet är bra och ger en bra överblick även då många studenters arbeten ska hanteras. Lärarna tycker vidare att det är lätt att hitta studenternas originaldokument och att hitta källorna som GenuineText hittar och att efter det göra jämförelser med originaldokumentet.

Ur användarsynpunkt och framförallt då det gäller att hantera många studenters arbeten samtidigt anses GenuineText vara bättre lämpat.

6.4 Teknisk effektivitet

Lärarna tycker att GenuineText har bra träffsäkerhet. Lärarnas uppfattning om Urkunds träffsäkerhet är mer tveksam. I intervjuer med lärarna framkommer att de ställer sig tveksamma till att Urkund har en bra täckning inom deras område.

Båda verktygen har testats genom att plagierade texter har skickats genom verktygen. I utvärderingen av Urkund valdes 80 referenser ut fördelade på fyra ämnesområden, Omvårdnad, sociologi, företagsekonomi och psykologi. Referenserna är hämtade från förlagsmaterial, 66 stycken och från Internet 14 stycken. Dessa texter har också kontrollerats av GenuineText, trots att detta verktyg endast säger sig täcka upp material från Internet.

Urkund identifierade 18 av de 80 referenserna. GenuineText identifierade 22 av referenserna, sju från Internet och 15 från förlagsmaterial.

Ytterligare ett test av GenuineText gjordes i denna utvärdering där 20 referenser från Internet kördes igenom. I den första filbaserade sökningen hittade GenuineText 12 av referenserna. Ytterligare fyra referenser hittades då en fritextsökning gjordes¹⁰.

Båda verktygen hittade igen de texter som lagrats i de egna databaserna.

¹⁰ Se avsnitt 2.1 för en förklaring av filbaserad sökning och fritextsökning.

7 Sammanfattning

Centrum för regionalvetenskap, CERUM, vid Umeå universitet ombads av Centrum för utbildningsteknik, CUT att utvärdera GenuineText. En utvärdering av ett likvärdigt verktyg, Urkund, har tidigare utförts av CERUM. Ett syfte med denna utvärdering var att göra en liknande utvärdering av GenuineText för att sedan kunna jämföra de olika verktygen.

GenuineText utvärderas utifrån tre aspekter; användbarhet, teknisk effektivitet samt ur ett moraliskt perspektiv. Utvärderingen avslutas med en jämförelse av GenuineText och Urkund.

GenuineText utvecklades under år 2003 och år 2004 och är ett webbaserat verktyg som systematiskt söker genom texter i syfte att upptäcka plagiat. Texten laddas ner, av läraren, av studenten eller med hjälp av ett eLearning verktyg till exempel PingPong. GenuineText söker igenom texten och jämför innehållet med verktygets källmaterial som kommer från Internet eller GenuineTexts egna databas där tidigare kontrollerat material lagras. När sökningen är klar kan läraren gå in på hemsidan och se om arbetet är unikt eller inte i förhållande till källmaterialet.

Lärarna tycker att verktyget är användarvänligt, verktyget är intuitivt och enkelt att använda och fungerar bra då många studenters texter ska hanteras.

Lärarna är också överens om att användandet av ett verktyg som GenuineText har en preventiv effekt. Vidare tror de inte att användandet påverkar tilliten mellan lärare och student. De anser också att det är en bra kvalitetssäkring för den enskilda institutionen och Universitetet att ett plagieringsverktyg används för att kontrollera äktheten på studenters arbeten. Lärarna tycker också att det finns ett behov av ett verktyg som GenuineText.

Vid jämförelsen mellan de båda verktygen framkommer att verktygens olika sökmotorer söker på lite olika sätt. GenuineText har riktat in sig på att söka brett på Internet, medan Urkund förutom att de söker på Internet också söker genom förlagsmaterial. Vilket som ska anses vara bäst är naturligtvis beroende av den enskilda lärarens önskemål och behov. GenuineText går öppet ut och talar om var de söker, medan Urkund inte fullt ut talar om var de söker.

Lärarna som använt GenuineText är mer nöjda med användbarheten än lärarna som använt Urkund. Den främsta kritiken mot Urkund är att det är svårhanterbart då många studenters texter ska hanteras samtidigt.

Den tekniska effektiviteten, det vill säga verktygets förmåga att upptäcka plagiat från källor som de sagt sig ska söka genom, är bättre för GenuineText.

Referenser

Rapport 2004:17, Sammanställning av beslut och domar i disciplinärenden som rör studerande vid universitet och högskolor från 2003, Högskoleverket.

Nordström, A. och Sjöberg, S. (2006) ”Utvärdering av Urkund – ett verktyg för att upptäcka plagiat”, CERUM Report 16:2006. Umeå.

www.guinetext.com

Intervjuer

Helena Hed, Universitetsbiblioteket

Johan Linderholm, Institutionen för Miljöarkeologi

Kirk Sullivan, Institutionen för Filosofi och lingvistik

Marita Hilliges, Halmstad högskola

Ingegerd Ehn, Lunds universitet

Claes Rossby, VD, Knownet AB

CERUM Reports

De flesta av dessa finns tillgängliga från:

www.umu.se/cerum/publikationer/index.html

1. Lars-Olof Persson, Erik Sondell (1990) *Från Lantbruksföretag till lanthushåll*
2. Folke Carlsson, Mats Johansson, Lars-Olof Persson, Björn Tegsjö (1993, på engelska) *Creating Labourmarket Areas and Employment Zones. New Regional Divisions in Sweden Based on Commuting Statistics*
3. Ulf Wiberg (ed.) (1994, på engelska) *Marginal Areas in Developed Countries*
4. Erik Bergkvist, Lars Westin (1994) *Värderas godstransporter rätt vid järnvägsinvesteringar? En granskning av Banverkets investeringsmodell*
5. Lars Westin (1995) *En modell för integrerad analys av regional struktur och transportflöden*
6. Erik Bergkvist, Lars Westin (1997, på engelska) *Estimation of Gravity Models by OLS Estimation, NLS Estimation, Poisson, and Neural Network Specifications*
7. Svenerik Sahlin, Aurora Pelli (2000) *Euroreg, förstudie*
8. Peter Hall (2001, på engelska) *Urban Development and Research Needs in Europe*
9. Steffen Ahl (2001, på tyska) *Schwedenhäppchen*
10. Roberta Capello (2001, på engelska) *Urban Growth in Italy: Economic Determinants and Socio-Environmental Consequences*
11. Robert Sörensson (2003) *Effektstudie av gruvetableringar i Lycksele och Storumans arbetsmarknadsregioner*
12. Mats-Olov Olsson och Lars Westin (2004) *Risks and Nuclear Waste: Nuclear Problems, Risk Perceptions of, and Societal Responses to, Nuclear Waste in the Barents Region – Sammanfattning av projektets resultat*
13. Lars Westin (2005) *Marknaden för studentbostäder i universitets- och högskolor*
14. Jouko Säisä, Lars Westin, Peder Axensten, Agnes von Koch, Susanne Sjöberg (2005) *Trafikantmerkostnader vid vägätgärder – en samhällsekonomisk analys*
15. Ove Grape, Sofia Lundberg och Anna Nordström (2005) *Kompetenspoolen, ett alternativ till att bryta långtidsarbetslöshet*
16. Anna Nordström och Susanne Sjöberg (2006) *Utvärdering av Urkund, ett verktyg för plagiatkontroll*
17. Anna Nordström (2006) *Utvärdering av GenuineText, ett verktyg för plagiatkontroll*

Centrum för regionalvetenskap vid Umeå universitet, CERUM, har till uppgift att initiera och genomföra forskning om regional utveckling, bedriva flervetenskapliga forskningsprojekt samt sprida forskningens resultat till skilda samhällsorganisationer. Forskningsprojekten sker i interaktion med de många vetenskapliga discipliner som berör det regionalvetenskapliga forskningsfältet.

CERUM

Centrum för regionalvetenskap

CERUM; Umeå universitet; 90187 Umeå
Tel.: 090-786.6079 Fax: 090-786.5121
E-post: regional.science@cerum.umu.se

www.umu.se/cerum

ISBN 91-7264-211-4

ISSN 0282-0277